

Izhaja 10.
dan vsacega
meseca.

POPOTNIK

Velja za celo
leto 3 gold. za
pol leta 1 gold.
60 kr.

List za šolo in dom.

III. leto.

V Celji, 10. februarja 1882.

2. list.

O nravni odgoji.

Spisal Feliks Majcen.

Povsod in mnogo se skrbi, da bi se razni črteži odgoje, po katerih bi bilo mogoče mladino popolnejše izobraziti, čem bolje popravili, in mladež čem sposobnejšo storili za bodoče življenje v državi in družbi. Ali dasi se je mnogo storilo, se vendar za največi nedostatek odgoje nikdo niti ne zmeni. Razni predmeti se uče, potrebni in nepotrebni. Temu ali tej treba malo francoščine, ali tipanja po glasoviru — vse za večerne zabave. Predmet pa, ki vse druge obsega, in ki bi radi tega moral biti vrh odgoje, namreč teorija in prakтика odgoje, ta se popolnem zanemarja, dasi ga bode izmed deset oseb izvestno jih devet potrebovalo. So li roditeljske dolžnosti tako lahke, da se jih more vsak ali vsaka brez tujega sveta in pomoči naučiti? Izvestno ne, in vsakdanja skušnja nas dovolj uči, kako narobe ravnaajo mnogi očetje in (skoro vse) matere sè svojimi otroki. Razni nauki se dajo otrokom; sedaj se jim velevala: „tako delaj, tako vidiš očeta ali mater,“ in v pol uri že: tega ne smeš, majhen si še, to je samo za odrasle ljudi, i. t. d.“

Vsi nedostatki se naenkrat seveda ne dajo odstraniti. Kakor se državne ustave počasi razvijajo, ravno tako sistemi odgoje le sčasoma napredujejo. Mi ne verujemo niti, da bi vsi otroci že od narave bili dobri, pa tudi nismo mnenja tistih, da bi se s pametno odgojo moglo pri otrocih vse doseči, kar je treba; marveč naše prepričanje je, da se naravni nedostatki s pametnim ravnanjem dajo zmanjšati, a nikakor po vsem odstraniti.

Navdušenost je mnogim koristna, celo neobhodno potrebna. Ako bi tudi kateri sistem zamogel otroke v naravnem oziru popolno v zaželjeno podobo prestvoriti, in če bi tudi roditelji po tem sistemu bili podučevani, vendar bi še daleč bili od namišljenega cilja. Največji pregrešek je, da vsi, ki razpravljajo o domači nravnosti, večinoma pri otrocih iščejo nedostatkov, kakor da bi tistih pri roditeljih ne bilo. Priznava se, da so ljudje, s katerimi vsak dan občujemo, v mnogih rečeh celo nedovršeni, in vendar se navadno misli, da so za odgojo otrok sposobni, brez nravnih zmot.

Upam trditi, da so roditelji največkrat vzrok raznih nedostatkov pri otrocih. Kake nravne odgoje se more pričakovati od one matere, ki svojega otroka zato, ker noče piti, stresa in se nad njim jezi? Ali pametno ravna

oče, če otroka z osornim glasom opominja, naj mirno sedi kakor — štor, ter ne pomisli, da je to otroški živi naravi celo nemogoče posebno dalje časa? Izvestno je, da so ovire нравne odgoje dvoje in sicer roditeljev ali odgojiteljev in otrok. Povprek imajo roditelji pri otrocih (po naravnem zakonu podedovanja) odstranjevati svoje lastne napake, ki so jih v sebi navidezno znabiti zadušili. Idealen sistem tedaj ni mogoč, ker roditelji sami niso dovolj dobri. Da, ako bi bilo tudi takih učav, po katerih bi se željeni cilj naenkrat zamogel doseči, in ko bi bili roditeji tudi dovolj pametni, vendar bi še ne bilo mogoče domače odgoje hitreje preurediti, kakor to biva v drugih rečeh. Naloga odgoje je pripraviti otroka za razna opravila v življenji. Otrok tedaj, idealno odgojen, bode li tudi sposoben za sedanji svet, kakoršen je v resnici? Nikakor ne!

Idealen sistem odgoje je po takem v sedanjem času zavoljo nedovršenosti roditeljev, otrok in društva nemogoč, a vendar ga je treba po časi dosegati in sicer brez vsake bojazni slabih nasledkov, ker človeštvo svojih starih navad prehitro ne opusti in zato tudi prenašanje spremembe niso mogoče.

Oglejmo si tedaj pravi cilj in prave učave нравne odgoje nekaj bliže. Najprej nam je kratko omeniti občnih pravil in za tem primere navesti, po katerih naj se roditelji ravnaajo v raznih težavah, ki jih imajo v upravi družine.

Ako se otrok z nožem ureže, občuti bolečino, in spominjajoč se tiste, bode zanaprej previdnejši; čem večkrat se mu tisto dogodi, tem bolje bode pazil, da si zopet neprijetnih občutkov ne izbudi. In slično je v raznih drugih slučajih, po katerih nas narava uči pravo teorijo in praktiko нравne odgoje.

Vse нравne teorije so v tem edine, da se imenuje djanje dobro, katerega neposredni ali oddaljeni cilj je dober, nasprotno pa vsako djanje slabo, ki nam neposredno ali še le sčasoma škoduje. Sreča ali nesreča je tedaj merilo, po katerem ljudje vsako djanje presojaajo. Če bi n. pr. tatvina bila ugodna tatu in onemu, kteremu je kaj ukradeno, to bi ne bilo greh, in ljudje bi si samih tatov želeli.

A kake so kazni (dasi to ni pravo ime), ki prečijo telu, da ne prekorači svojih mej?

Kazni (ne umetne) so dobrotljive ovire telesni sreči nasprotnih djanj, ktere bi s telesnim poškodovanjem življenje naglo uničile. Kazni so neodstranljivi nasledki slabih djanj, one so neogibne reakcije, ktere prihajajo iz otročjih djanj.

Neugodne reakcije so pa tudi v pravem razmerji s prestopki. Malemu prestopku sledi manjša, a večemu večja bolečina. Take нравne zapreke krivih djanj otrokovih so naposled tudi stalne, neposredne, brezogibne in gotove!

Otrok bode sčasoma prepričan o tej strogi in dobrotljivi odgoji, ter se bode v bodoče pazljivo varoval enakih prestopkov.

To pravilo pa ne velja samo v otročjem življenju, ampak tudi pozneje. Vsakdanja skušnja nas uči, da le нравni nasledki ovirajo slaba djanja ljudi; človek, ki svojih dolžnosti točno ne spolnjuje, izgubi službo, in naravna kazen je: večje ali manjše siromaštvo. Vidimo tedaj, da se družbinska ali socialna

odgoja popolno strinja z naravno pri otrocih, in tudi smo prepričani, da je ta odgoja zeló zdatna.

Naravna reakcija pa ni samo najzdatnejša kazen, nego nje tudi ne more nobena človeška kazen nadomestiti. Razni načini kazenske ali kriminalne izreje nam kažejo, da so umetne kazni večinoma brezvspešne, in zločinstva se še le množé. Edino vspešni so samo tisti načini poboljšavanja, ki se približujejo naravnemu ravnanju, po katerem je zločinec svoboden (se vé da, kolikor ni nevaren društvu), ter primoran, da si sam skerbi za živež.

Naravna odgoja tedaj, ktera tudi otroka in večino odraslih ljudi v njih djanjih vodi in ravna, ter tudi zločinca poboljšuje, nas uči pravilo, ktero nas naj vodi v nravni odgoji. In ako to pravilo velja v nežnem detinstvu, kakor pri odraslih, zakaj bi ne veljalo o cvetoči mladini?

Sedaj nam je razjasniti, kaka je naravna kazen, ki je tudi edino zdatna in kake so umetne kazni? Največ jih misli, da je naravna reakcija proti slabemu djanju otrokovemu že tudi to, ako oče ali mati otroka telesno ali moralno kaznuje. Vendar to ni popolnem resnično. Znano nam je, da so sistemi odgoje povprek toliko dobri, kolikor je to poleg stanja človeške narave mogoče.

Divjaki se v ravnanju svojih otrok poslužijo barbaričnih učav. Pri izobražencih so navadno nežnejša sredstva, dasi za njih otroke dovolj ostra.

Tukaj je posebno omeniti, prvič: da so v sedanjih časih, ko vse hitro naprej hiti, učave, po katerih se ravna, precej različne od časa; nekateri rabijo kazni, jim samim ostudne, a drugi, ki preveliko upajo, nasprotno grešijo. Drugič se mora reči, da resnično podučljivi in lekoviti nasledki niso pouzročeni od roditeljev, temuč oni, ki so naravno nastali. A kaka je razlika med obojimi? Marsiktera mati sama pobira razne igrače, ki jih je otrok po vseh kotih sobe raztepel, dasiravno bi mu morala ukazati, da jih sam v red spravi, in zraven ga še z raznimi nedostojnimi psokami: tepec, grdoba, itd krmi, ter včasi tudi z leskovim oljem namaže. To ni naravna kazen. Otrok mora sam nered popraviti, ki ga je pouzročil. Še le takrat, ako tega nikakor storiti noče, treba ga je kaznovati umetno, bodi si telesno, ali da se mu odvzamejo igrače. —

Taka kazen je naravna, katero bo otrok tudi za pravično spoznal, in poleg tega se prepričal, da ni veselja brez dela. Ali če otrok nožič zgubi, naravna kazen zanj je, da mu drugega ne kupimo. To ga uči, pazljivemu biti. Seveda, otrok mora že razločiti, kakih koristi mu skrbnost prinaša in zopet kakih slabih nasledkov je brezskrbnost. Pameten oče mu tedaj novega ne kupi, temveč reče: Glej, nožič velja novce, novce prislužimo z delom, ti jih pa po nepotrebnem gubiš, zato boš zanaprej brez noža. Toliko o razliki med naravnimi in umetnimi kaznimi.

Naravne kazni nauče otroka spoznavati vzrok in učinek, in z večkratno skušnjo pride do stalnih in popolnih razumkov. Izkušnje so pa veliko več vredne za pametno življenje, kakor samostavna vera v kako veljavnost. Naravno kazen pa otrok tudi za pravično ima, med tem ko umetno kaznovan morebiti misli, da se mu je krivica zgodila. Roditelji, ki po naravnem sistemu

svoje otroke odgajajo, se lažje izognejo mnogim neprijetnostim, ktere niso samo otrokom, ampak tudi njim samim dostikrat škodljive.

(Dalje sledi.)

Višja čutstva in njih izobraževanje v šoli.

Spisal Ivan Klemenčič.

Čutstva nastanejo iz misli. V naši svesti vedno misli prihajajo in odhajajo; nekatere odidejo in druge pridejo na njih mesto. Tako se nekatere pospešujejo, druge pa ovirajo. Iz tega pospeševanja in oviranja misli nastanejo čutstva, in sicer čutstva ugodja pri pospeševanju, neugodja pa pri oviranji misli. Kolikor večjo jasnost v nas misli dosežejo, toliko večje je tudi čutstvo. Ker v naši svesti vedno misli prihajajo in odhajajo, bi vedno morali imeti čutstva; dostikrat so pospeševanja in oviranja preslaba tako, da jih ne čutimo.

Čutstva se delijo po mislih, iz katerih izvirajo, v nižja in višja. Nižja čutstva so tista, ktera brez duševnega delovanja v nas nastanejo, ktera se zavoljo tega nahajajo pri živalih, kakor pri ljudeh. To so čutstva, ktera nam telesno stanje osvetlujejo, n. pr. čutstva zdravja, telesne moči, počitka po truda-polnem delu, truda, toplote, mraza, lakote, žeje i. t. d.

Višja čutstva pa so tista, ktera izvirajo iz duševnega delovanja, posebno iz uma in pameti. Ker je delovanje uma in pameti razumno in se vzdiga črez osebno samovoljo, imajo ta čutstva tudi stvarni značaj, t. j. so bolj odvisna od stvari (objekta), ktera se predstavlja, ko od osebe (subjecta), ktera jih predstavlja; zato se nižja čutstva imenujejo tudi telesna ali osebna, višja pa duševna ali objektivna.

Višja čutstva imajo tedaj to posebnost, da niso odvisna od samovolje čutečega, ampak objektivne kakošnosti reči, vsled ktere nastanejo. Zato se tudi reči, ki višja čutstva pouzročujejo, lahko naštejejo; te so: pravo, dobro in lepo, tedaj čutstva, ki iz njih nastanejo tudi čutstva resnice, dobrote in lepote; k njim pa tudi spadajo verstvena čutstva in čutstva o sebi samem in o drugih ali samo — iz sočutje.

Višja čutstva so tedaj sledeča:

1. čutstva resnice ali intelektualna čutstva;
2. čutstva lepote ali krasočutje;
3. čutstva dobrote ali nrvstvena čutstva;
4. verstvena čutstva;
5. čutstva o sebi samem in o drugih ali samo — in sočutje, tudi simpatetična čutstva.

I. Čutstva resnice ali intelektualna čutstva.

Intelektuelna čutstva izvirajo iz resnice ali nje nasprotja, neresnice, ktere nas pri naših razsojevanjih spremljajo. Resnico razsojujemo z razumom in nasledek je, če jo dobimo, veselje nad spoznanjem resnice in tedaj tudi čut ugodja. Kolikor več vednosti si človek pridobi, toliko večje nastane v njem brepenenje po iskanji resnice. Od tod veselje in notranja zadovoljnost,

če rešimo sami kako težko matematično nalogo, rebuse, uganjke; veselje po dokončanem trudapolnem delu, veselje nad novimi znajdbami, nad lepo sestavljenimi govori i. t. d. Če pa zabredemo v protislovje, če namreč v kaki zadevi ne moremo poiskati resnice, nastane v nas intelektualno čutstvo neugodja. Iz tega izvira nevolja nad brezvspešnim duševnim delovanjem, nad nerešenimi protislovji, pri pomanjkanji razumnosti, nad neslanimi dovtipi in anekdotami, nad duhomornim predavanjem i. t. d.

Iz tega je razvidno, da je intelektualno izobraževanje velike važnosti, ker še le po tem zna človek prav razsojevati in misliti, ko si nabere potrebnih vednosti. Zakone vesoljnega sveta je človek znašel s svojim umom, ž njim se povzdigne v nadnebne višine; preračunal je tek tisoče in tisoče milj oddaljenih svetov, poiskal je zakone, katerim je podvržena vsaka stvar, od narvečje do narmanjše. Temota in vraža ste zginili in vse iz hrepenenja po resnici.

Iz tega tudi sledi, da je razvijanje intelektualnih moči otročjih ena narvečjih nalog odgojiteljevih. In po teh pravilih se pravi odgojitelj tudi ravna kljub temu, da se v navadnem življenji namen podučevanja meri še vedno le bolj po materielnem dobičku. Če učitelj zbudi v učencu hrepenenje po iskanji resnice, že veliko stori. Saj otrok že sam začne iskati resnice, kakor hitro začne misliti in iskati uzrokov, prevara in laž mu je že od narave pristudna. Že mali otrok se veseli svojih vednosti, dasiravno ž njimi kaj začeti ne more. Učitelj pa se mora truditi, hrepenenje po vednostih in znanji v njem unemati, to že s tem, da ga prepriča, da je spoznanje resnice, izobraževanje uma in nabiranje različnih vednosti narboljše imetje človekovo. To že v začetku. Pravo veselje nad novimi vednostmi pa pride še le, ko učenec sam sprevidi, kako se vedno bolj in bolj dani v njegovem duhu, kako mu je vsako daševno delo vedno ležje, kolikor več vednosti si pridobi in kako že na različen način zna pridobljeno znanje vporabljati in koliko večje vrednosti je vednost in resnica, ko nevednost in zmota. Tako opazovanje pri njem gotovo ne izostane, posebno, če ima priložnost, da sprevidi, kako on s svojim znanjem prevlada nad nevednimi. Da se pa te lastnosti v njem zbujajo in ohranijo, naj učitelj sam pazi, da jih z napačno metodo ne zatira in ne zamori; njegov poduk naj ne bode suhoparen in neinteresanten. Duh otrpne tudi s površnim učenjem ali če mu ne pustimo časa, da se odpočije, da se svojih vednosti veseliti zamore; otrpne tudi, če mora vedno iz enega predmeta prehajati na drugega, če tudi preje svojih misli zbrati ne more, zlo, katero iz javnih šol odpraviti je nemogoče.

Tedaj, kar intelektualno izobraževanje zadeva, učitelj svojo nalogo izvrši, če v učencu zbudi ljubezen do iskanja resnice in novih vednosti.

II. Čutstva lepote, krasočutje ali estetična čutstva.

Estetična čutstva so čutstva brezpogojnega dopadanja nad lepim in nepovoljnost nad grdim, ne glede na kako postransko korist. Kar je estetično lepo, mora brezpogojno dopasti. Lepemu nasproti je grdo. Kaka reč je grda, če je tako sestavljena, da njeni deli niso med seboj v soglasji in sicer tako,

da se nesoglasje lahko zapazi. Če kaka reč ni lepa, ne sledi iz tega, da bi morala biti grda, lahko je estetično indiferentna; les n. pr. ni lep, ne grd, če pa podobar izreže iz njega podobo, je lahko estetično lepa ali grda. Vsak, če tudi nima dosti estetičnega okusa, lahko zapazi, da podoba brez roke ali noge ni lepa, ker se nesoglasje lahko zapazi.

Pri estetičnih čutstvih gre razločiti lepo in vzvišeno. Lepo je sorodno s prijetnim, ljubeznivim, mičnim, komičnim i. t. d.; vzvišeno s plemenitim, dostojnim, veličastnim, tragičnim i. t. d. Estetična čutstva dobivamo s sluhom in vidom, zato se ta dva čuta imenujeta estetična čuta. Estetični predmeti so različne prikazni v naravi (cvetlice, romantični kraji, nevihta i. t. d.), dela človeška, značaji, umotvori (poslopja, podobe, glasba, poezija i. t. d.). Kar zadeva značaje človeške, zbujajo v nas moralna, pa tudi estetična čutstva; dobrovoljnost, hrabrost, velikodušnost in druge enake lastnosti so lepe, vse nenravstveno, kakor pohlepnost, nevošljivost, sebičnost, pa so grde, podle.

Nobena reč pa ni sama na sebi estetično lepa ali grda. Lepa je le, če se pri nje pogledu ali poslušanju zbujajo v nas kaka ideja ali npravstveno čutstvo. Vijolica sama na sebi ni lepa, lepa pa je, če se pri nje pogledu spomnimo na ponižnost; muzikalni glasi izbujajo v nas le takrat estetična čutstva, če v našem srcu v nemajo žalost ali veselje. (Dalje sledi.)

Prvi pouk

po analitično-sintetični učbi.

Spisujeta Ivan Kele in Sim. Šalamun.

Učni načert za prvo šolsko leto.

I. Nazorni nauk.

- a. Priprava prvencev za šolo.
- b. Učitelj, učenci, šola.
- c. Krstna in rodbinska imena.
- d. Vedenje učencev v šoli, zunaj šole, in doma.
- e. Spoznava prostora in strani šolske izbe.
- f. Pisalno orodje.

Nadaljevanje nazornega nauka v zvezi s sledečimi temeljnimi besedami:

1. „nit“; Obleka in rokodelci pripravljajoči obleko.
2. „meč“; Orodje, orožje.
3. „lonec“; Kuhinjska priprava.
4. „ura“; Pobištvo in razdelitev časa z ozirom na razumitev učencev.
5. „voz“; Orodje, osobito gospodarsko; stanovi.
6. „hiša“; Stanovanje, deli hiše in pri stavbi hiše potrebni rokodelci.
7. „riba“; Živali s posebnim ozirom na kraj njihovega bivanja in korist.
8. „peč“; Deli izbe in peči.
9. „jajce“; Jed in pijača.
10. „želod“; Drevje, grmovje, gozd.
11. „gos“; Ptice in njih korist.
12. „kapa“; Pokrivalo, obleka, obuvalo in te reči pripravljajoči rokodelci.

13. „nož“; Mizna priprava.

14. „fižol“; Zelišča; poljščina, sočivje, vrt, zelenjava, polje in travnik.

Pri obravnavi berila „Lepo nebo“ rodbina, človek.

Pri obravnavi berila „Dan“, razdelitev časa.

II. Čitanje.

a. Čitanje v zvezi s temeljnimi besedami korak za korakom male črke,

b. Ponavljanje malih črk.

c. Vaje v čitanji sestavljenih soglasnikov.

d. Lastna imena, velike črke.

e. Velika in mala abeceda.

f. Moška in ženska krstna imena.

g. Kaj so stvari, kakšne so in kaj delajo.

h. Lepo nebo.

i. Čitanje beril in tvarine za nazorni nauk v zvezi z dotičnim nazornim naukom.

III. Prednašanje

pesmic: „Vesela šola. Učencem. Pred ukom. Po uku. Veseli otrok. Opomin k petju. Mačka in sinica. Ptček. Jagnje. Zjutraj. Zvečer. Molitev. Samoglasniki.“

IV. Slovnica.

Stavek. Razdelitev stavka v besede, zloge in glase s posebnim ozirom na pravopisje in pravo delitev besed po zlogih. Abeceda. Samoglasniki in soglasniki. Samostavnik. Lastna imena.

V. Računstvo.

Pojem števil, soštevjanje, množitev in delitev števil od 1 do 20; ustmeno in pismeno.

Denarji, mere in uteži, na koliko se njihovo razredovanje naslanja na desetiško računstvo.

Razdelitev časa z ozirom na razumitev učencev.

VI. Lepopisje.

Predvaje in sicer: ležeče, stoječe, poševne, na vzgor in na vzdol, zakrivljene, špičaste, tenke in debele črte. Male in velike črke po sledečem gene- tičnem redu:

Male črke:

I. i, u, n, m, r, v,

II. t, l, b, h, j, p, f,

III. e, c, č, o, a, d, g,

IV. s, š, z, ž, k.

Velike črke:

J, N, M, I, J, U, V,

C, Č, O, A, G, E,

P, R, B, S, Š, L,

D, H, K, Z, Ž, T.

z vsakokratno spojitvo že znanih črk v zloge, besede in stavke.

VII. Risanje in geometrično oblikoslovje.

Medsobna lega pik in ravnih črt; začetna in končna pika; vodoravne, stoječe, poševne, debele in tenke črte. Zveza ravnih črt v različne proste podobe.

VIII. Petje.

Samoglasniki. O moj ljubi angelj varih. Vesela šola. Ptček. Učencem.
Pred ukom. Po uku. Jagnje. Molitev.

IX. Telovadba.

Domače in druge proste igre.

Razdelitev učnih ur

za prvi razred; prvo šolsko leto.

Dnevi	Predpoldne						Popoldne		ure
	9 — 10		10 — 11		11 — 12		1 — 2		
	$\frac{1}{2}$	$\frac{2}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{2}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{2}{2}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{2}{2}$	
Ponedeljek	Računstvo	Računstvo	Nazor.nauk	Čitanje	Pisanje	Vaje v go- voru	Prednašanje	Čitanje	4
Torek	Nazor.nauk	Čitanje	Pisanje	Vaje v go- voru	Veronauk		Prednašanje	Petje	4
Sreda	Računstvo	Računstvo	Nazor.nauk	Čitanje	Pisanje	Vaje v go- voru			3
Petek	Računstvo	Računstvo	Nazor.nauk	Čitanje	Veronauk		Prednašanje	Pisanje	4
Sobota	Računstvo	Računstvo	Nazor.nauk	Čitanje	Pisanje	Vaje v go- voru	Prednašanje	Petje	4

Z velikim tiskom pomeni neposreden, z drobnim pa posreden poduk.

O pripravi prvencev za šolo.

Za šolo godnega otroka pošljejo njegovi starši k vpisovanju. Kako malo jih je, katerim bi se bilo že poprej veselje do šole in šolskega obiskovanja pripravljalo, a kolika množica jih je nasprotno, katerim se je vse najhujše o šoli in o vedenju učiteljevem pripovedovalo. Ali je čudo tedaj, da se večina otrok le nerada in proti svoji volji da vpisati, se boji v šolske prostore in pred učitelja stopiti, ker mu, ko zagleda šolsko poslopje in šolske prostore strašne misli rojijo po glavi. Kako bo še le sedaj vse neprijetnosti in neugodnosti v naj viši meri vživati moral. Že pri vstopu ima učitelj lepo priložnost bojazljivemu detetu strah o šoli vničiti, če se mu prijazno bliža, izraža svoje veselje nad njim in mu prijateljski kaj lepega in veselega o šoli pripo-

veduje, ter ga ljubeznjivo o domačih rečeh povprašuje. Prijazno mu odloči za prvi hip prostor poleg znanega učenca, kateri že dalje časa šolo obiskuje, da se privadi vsakdanjega šolskega reda. Sploh mora učitelj že v začetku na vsak način poskušati pri bojazljivih učencih strah o šoli odstraniti in njim kakor najhitreje veselje do šolskega obiskovanja, veselje do učenja in pravo spoštljivo ljubezen do samega sebe v srce vcepljati. Tudi pri roditeljih in odrasčenih naj učitelj nobene prilike ne opusti, krive nazore o šolah odpravljati, ter njihovo potrebo in korist razjasnjevati. Na ta način bode priprosto ljudstvo zmiraj boljše pojme o narodni šoli dobivalo, ter se bo vedno bolj zavedalo šolo in učitelje prav ceniti in spoštovati. To se bo pa le zgodilo, če vsak učitelj pri svojem težavnem poslu vse stori, kar šolstvo povspešuje.

(Dalje sledi.)

Slovniška obravnava v ljudski šoli.

Spisuje V. Jarc.

(Dalje.)

Kazavni zaimki.

Lončar je na smenji dan razložil svojo lončeno robo ob zidi pri črev-ljarjevi hiši, kar pride onegova Mina iz Luž, obstoji in ogleduje posodo, s perstom pokaže na velik lonec in pravi: Koliko pa **ta** (lonec) velja? Lončar pa ji pravi: **Tisti** velja 9 kr. Koliko pa **ona-le** skleda? vpraša Mina zopet. **Tisto** dam za 6 kr. (Potem pa eno drugo pokaže in pravi: To-le vam za 8 kr. pustim); **una-le** pisana pa velja ravno eno desetko. Te skleda so pa že tako močne, da nikjer boljših ne dobite; to je blago! Če dobite boljši in cenejši lonec ko sta ta le dva, pa vam ju dam zastonj! Tako in enako je lončar hvalil svojo lončeno posodo.

Kako je že Mina rekla, ko je na lonec pokazala? Koliko pa **ta** velja, je rekla. Kaj pa kaže besedica **ta**? Besedica **ta** kaže na lonec, o katerem je Mina z lončarjem govorila.

Besede, katere kažejo na osebe ali reči, o katerih se govori, se imenujejo kazavni zaimki.

254. Iz prejšnjih stavkov spišite vse zaimke, ki je poznate in kazavne še podrižajte!

Kazavni zaimki so: ta, ta (za moški in ženski spol) to, oni ona, ono; uni, una, uno; tisti, tista, tisto; isti, ista, isto; toti, tota, toto; tak, taka, tako; takov, takova, takovo; takšen, takšna, takšno; tolik, tolika, toliko; tolikšen, tolikšna, tolikšno; ov, ova, ovo; ovak, ovaka, ovako; toliker, tolikera, tolikero.

Veči del vsi se dajo sestaviti z besedico **le** n. pr. ta-le ali pa le-ta i.t.d.

255. Zapišite 25 stavkov, v katerih se nahajajo razni kazavni zaimki.

Kazavni zaimki se sklanjajo tako, kakor pridevniki, le ta, ta, to ima svojo posebno sklanjo.

E d n i n a.

Moški spol. Ženski spol. Srednji spol.

E d n i n a.

1. Imen.	ta	ta	to
2. rod.	tega	té	tega
3. daj.	temu	tej (ti)	temu
4. tož.	tega-ta	to	to
5. mestn.	pri tem	pri tej (ti)	pri tem
6. druž.	s tem	s to	s tem

D v o j i n a.

1. Imen.	ta (dva)	té	té
2. rod.	teh	teh	teh
3. daj.	tema	tema	tema
4. tož.	ta	té	té
5. mestn.	pri teh	pri teh	pri teh
6. druž.	s tema	s tema	s tema

M n o ž i n a.

1. Imen.	ti	té	ta (te)
2. rod.	teh	teh	teh
3. daj.	tem	tem	tem
4. tož.	té	té	ta (te)
5. mest.	pri teh	pri teh	pri teh
6. druž.	s temi	s temi	s temi

256. Sledeče stavke stavite a) v dvojino b) v ednino !

Kolarji so naredili vozovom kolesa. Peste ravno teh koles so pa veliko premajhne. Šinje so tem kolesom preozke. Ta kolesa bo treba popraviti. Pri teh kolesih se ročice plazijo. Ali hočemo voz ravno s temi kolesi vzeti ?

257. Sledeče stavke stavite a) v ednino b) v množino v prihodnjem času nikavno prašavno !

Ta vola sta bila prav drago prodana. Tista tam le sta veliko ceneja. Rogovi tistih le dveh so kaj lepo zaviti ; takšnih nisi kmalo videl. Totima voloma hlapec nese čiste vode. Una-le konja je pa moj oče kupil. Jaz istih nisem kupoval. Moja sta ravno tolika, kakor sta ta dva tvoja. Vajin stric takovih noče kupiti.

258. V prejšnji nalogi zapišite od vsake besede pleme (kaj je beseda). N. pr. (ta) je kazavni zaimek. (vola) je samostavnik. (sta) pomožni glagol.

259. Iz berila . . . zapišite pod **a** vse samostavnike, pod **b** vse glagole, pod **c** vse pridevnike, pod **č** osebne zaimke, pod **d** svojivne zaimke in pod **e** kazavne zaimke !

(Dalje sledi.)

Dopisi.

Celjska okolica. Verli Popotnik, tukaj pri nas se mi nič več tako prijetno ne zdi, kakor je bilo nekdanj. Neka prijateljska odkritosrčnost, ktera nas je prej združevala v veselji in žalosti, se je vmaknila nekakovi nezaupljivosti, zato je pa tudi vse bolj hladno in klaverno. V našem učiteljskem društvu tudi ne gre več tako gladko naprej ko prejšnje čase. Pravih vzrokov zato ne vemo, ali dozdeva se, da imajo v osebnostih svoj početek. Že meseca novembra pret. leta je več odličnih udov zavoljo tega iz društva izstopilo in še več jih namerjava izstopiti,*) če bo dalje tako šlo. K vsemu temu se pridruži žalostna osoda, da je nemila smrt tako naglo pobrala še le v zadnjem zborovanji izvoljenega predsednika g. nadučitelja Miklavca. Ta gospod bi bil z resno voljo in blagim srcem vse na pravo pot spravil in društvo strogo vodil edino le k sredstvom, ktera so k poduku in odgoji potrebna brez vsega ozira na politične ali osobne razmere posameznih društvenikov. Kajti le tako je mogoče enotno delovanje društvenikov ohraniti in za šolo kaj koristnega storiti. Ali zaradi sedanjih društvenih razmer ni prevzel predsedništva in je celo iz društva izstopil. Kakor je prijeten spomin na preteklost tega društva, tako otožna je sedanjost. Kjer se moči razdružujejo, tam se posebnega uspeha ni nadejati. Upam, dragi Popotnik, da se prejšnja živahnost v to društvo zopet poverne in da Ti ne bom imel kmalo tako teškega srca kaj poročati kakor danes.

Ljubljana. Zopet imam priliko, dragi Popotnik, da Ti nekaj iz bele Ljubljane za torbico pošljem. V resnici Ti povem, da mi je še sedaj zelo težko pri srci da nas je zapustil blagi oče Bleiweis, pa tudi cela Ljubljana še žaluje po njem. Kaj pa bi tudi ne žalovali po možu, ki je toliko dobrega storil za nas in naš narod. Ali to ni ravno povod mojemu današnjemu pisanju, temveč neko pismo, koje sem dobil od mojega prijatelja v Tvojem rojstnem kraju. Ta mi namreč piše, da imaš nekaj protivnikov, ki Ti vsled svojih osebnih razmer ovire pripravljajo. Tudi vzrok zato mi je naznanil, pa ta se mi tako neverjetni zdi, da Ti ga ne morem ponavljati, ker bi znal vendar koga razžaliti, česar pa gotovo ne namerjavam. Kakor iz Tvoje precej lične obleke vidim, Ti jo še zmirom tisti krojač kroji in to je neki tudi spotika, dasiravno ne vem zakaj. Kjer se ravno kak rokodelc dobi, tam se more omisliti, če kdo kaj potrebuje. Tukaj nam se čisto enako godi in nikdo se ne huduje zato. Ali pustimo to stvar, ker je premalenkostna in pogledjmo raje blago v Tvoji torbici, ktero si zadnjič raznašal. Ne morem Ti povedati, kako me je razveselilo, ko sem prebiral zemljepisje od g . . . c. Njegovo blago rodoljubje in zdravi nazori o poduku v tem predmetu mi jako dopadajo. Res žalostna je ta prikazen, če se morejo otroci zemljepisja s pripomočjo zemljevidov učiti, ki se s pedagoškimi načeli ne strinjajo. Ali kdo je temu kriv? — Misel, da bi Slovenska Matica take zemljevide za slovenske šole izdajala, je sicer dobra, pa z njenim programom se ne strinja, zato bi najbolje bilo, če bi se

*) Nam bi jako žal bilo, če se to zgodi. Ako je kaj navskriž prišlo, kar v društvih ni nenavadno, naj se zopet kmalo poravna, da društva škode ne terpi.

hotela učiteljska društva te važne naloge poprijeti. Naj bi se poseben odsek v vsakem društvu za to delo odločil in ti odseki bi potem zopet načrt naredili, po katerem naj delajo. Za one kraje, kjer še ni učiteljskih društev ali kjer se za to toliko ne zanimivajo, bi se moralo tudi skrbeti. Ako se na ta način zadosti primerne građiva dobi, se sestavijo zemljevidi za slovenske šole, ktere založi kako učit. društvo ali se pa dobi poseben založnik. Ako se taki zemljevidi po pedagogičnih strokovnjakih sestavijo, menimo, da bi jih šolske oblasti kot učni pripomoček radi sprejele in poterdile. — Dalje se mi jako dopadajo zlate misli starodavnih narodov o vzgoji. Res so to zlata vredne misli, kterih vsaka človeka k premišljevanju sili in do resnice dovede, ktere vsikdar potrebuje. Tu se najde za vsak slučaj v življenji kaj posebnega in občnega. — Jako bi nas veselilo, ko bi se hotel marljivi pisatelj še pečati z nabiro takih rekov pri slovenskem narodu. Tudi tu nabajamo premnogo modrih rekov, kteri pričujejo o ljudski modrosti, ktera se je po skušnjah pridobila. V Novicah, Glasniku in tudi pri posameznih drugih pisateljih se da marsikaj najti; mnogo pa je še nezapisanih ljudskih rekov, ktere je treba med ljudstvom samim nabirati in zapisati. Se ve, da se za tako nabiranje več nabirateljev potrebuje, ker je potovanje iz kraja v kraj mnogokrat z nepremagljivimi težavami združeno in pri vsem tem še ljudstvo kakemu neznanemu človeku takih stvari rado ne zaupa, kakor se je že večkrat pokazalo nabirateljem narodnih pesmi. — Tudi vsa druga vsebina je lepa: le toliko želim, naj bi tudi drugim toliko veselje pripravljala kakor meni in da Te vsakdo tako rad po svojo streho sprejme ko jez. Če Te tu ali tam kdo nadleguje, pa se spomni na rek; Vsem ljudem še Bog ne vstreže. Hodi srečno Tvojo pot in sporoči moj srčni pozdrav Tvojim zvestim prijateljem!

—e—

Savinjska dolina, 31. januarja 1882. „Prav zelo me veseli, dragi Popotnik, da si z novim letošnjim letom zopet pričel svoje tretje letno potovanje, ter si še svoje poprejšnje prijatelje in znance obiskal. Tem večje je bilo moje veselje radi tega čez tvoj prihod, ker se je že mnogo govorilo in pravilo o Tebi, da belehaš, da si na slabih nogah in da se Ti je začela popotna palica šibiti, pa si vendar vklub vsemu temu tako zdrav in čverst prihodil k nam. — Če ravno se bode vsled neugodnih okolščin, kakor sam praviš, tvoje potovanje skrčilo na enkratno mesečno potovanje; če ravno so Te tvoji prvi podporniki in roditelji neusmiljeno zapustili in Ti je zarad tega „Slov. Narod“ mrtvaški križ v svojih predelih postavil*), je vendar upati, da še bodeš redno dohajal k svojim, ter jim toliko boljše blago prinašal, da Te bomo vselej veselo sprejeli. Kajti v resnici bi nam bilo žal, ako bi nas še tako mlad moral prezgodaj zapustiti. Pa kaj takega še misliti ni. — Saj še imaš dovolj prijateljev in podpornikov, če ravno se Ti jih je nekaj izneverilo.“

Ptuj. Naše uč. društvo je imelo dne 12. januarja svojo navadno mesečno sejo. Navzočih je bilo 21 udov, lepo število, če premislimo, da se je seja

*) Na to pa že zna ponosen biti.

skoraj sredi meseca vršila in da so se gg. društveniki nalašč zaradi seje v Ptuj potrudili. Nova uda sta našemu uč. društvu v tej seji pristopila g. Breznik, uč. v Žitalah in g. Weinhardt, uč. pri sv. Lovrencu na dravskem polji. Pri tej seji se je čital dopis okraj. uč. društva od sv. Lenarda glede pedagogičnega časopisa „*Pädagogische Zeitschrift*“, naj bi namreč ta list ne bil samo od strankarskih osebnosti graških odvisen, kateri bi imel zastopati vzajemno pedagogiko celega Štajarja. G. predsednik priporočuje, naj se vpeljajo Prettenhofferjevi zvezki v naših narodnih šolah, katerih nadpisi so poslovenjeni od g. profesorja Končnika. Pri tej seji se je tudi društvenikom naznanilo, da se bode letos vršila uradna okraj. uč. konferenca dne 6. julija in sicer v šoli za ptujsko okolico. Ker so drugi predmeti že določenim referentom v obravnavo oddani, imajo društveniki le točki: „*Wodurch wird der Unterricht nachhaltend und andauernd*“ in „Spisje v narodni šoli“ obravnavati. Razstavile se bodo letos le „Risanke“. Ker je g. predsednik, kakti naš zastopnik v okraj. šol. svetu od predsednika okraj. šol. sveta pooblaščen izkaze zamud posameznih šol tega okraja razreševati, nasvetuje navzočim, kako bi zamogel učitelj kr. šol. svetom pomagati, da se v tem obziru nekaj boljšega in vspešnejšega doseže, ter prečita spis g. Schöfferja, kako se ima pri izkazu zamud postopati, da bode trud vspešen. Važen je predlog, katerega je stavil g. Žiher, naj namreč sl. predsedništvo uljudno odbor društva sv. Mohora opomeni, da ne ponatiskuje več uč. stan razžaljivih sestavkov, kakor se je to vršilo v sestavku „Med hribovci“ lanskega koledarja,*) sicer bi bil uč. stan primoran z vsemi mogočimi sredstvi proti razširjanju tega društva med prostim ljudstvom delovati, k čemur vsi navzoči navdušeno pritrdi. Uč. Kelc še priporoča, naj učitelji po mogočnosti v vsakojakem obziru podpirajo naš edini znanstveni zavod „Slovensko Matico“, da bode zamogel tem lože za razvoj zelo potrebnega nam slovstva delovati. Sledila je še volitev odposlanikov štaj. uč. zveze in bila sta soglasno g. predsednik Robič in uč. Kelc odposlanikoma izvoljena. Stem je bil dnevni vsporod končan; prihodnja mesečna seja bode 9. februarja. K.

Novice in druge stvari.

Presvitli cesar je daroval v svojem in v imenu prisvitlega cesarjeviča Rudolfa za stavljenje šole v Kozjem 200 gold.

Teržaško-koperski skof g. dr Juri Dobrila je vmrl 13. januarja t. l. Blagi pokojnik se je rodil v Tinjanu v Istri 16. aprila 1812, mašnik je postal 11. septembra 1837. Više bogoslovne šole je doveršil na Dunaji ter postal doktor bogoslovja. Bil je v začetku njegovega službovanja katehet v Tersti, potem profesor in ravnatelj v semenišči in slednjič korar in župnik stolne cerkve. 11. oktobra 1857 ga je presvitli cesar imenoval za poreško-puljskega,

*) Po našem mnenju ta sestavek ni razžaljiv, ker je le v obče šaljiv. Gotovo pa je, da ni namerjaval g. pisatelj nikogar žaliti. V obče šaljivih spisih ne smemo preveč strogi biti.

29. maja 1875 pa za Teržaško-koperskega škofa. Mnogo zaslug si je pridobil po svojem marljivem delovanju kot viši dušni pastir, pa skerbil je tudi za vedno večo omiko naroda, med katerim je deloval. Za njegove premnoge zasluge mu je podelil presvitli cesar viteški red železne krone druge verste. Kako ga je vse ljubilo in čestilo spričuje, velikanska množica ljudi iz vseh stanov, koja se je pogrebnege spreveda 18. jan. vdeležila. Rodoljubni, marljivi in blagi škof naj ostane v hvaležnem spominu pri vseh Slovencih kot uzor čistega rodoljuba in neumorno marjivega pospešitelja narodne omike!

Nadučitelj na celjski deški šoli g. Janez Miklavc je vmrl nagle smrti 25. jan. ter bil slovesno pokopan 27. januarja t. l. Ranjki se je narodil v Ribnici na Štajarskem l. 1843. Bil je priljubljen pri mladini, meščanih kakor pri svojih kolegih. Naj v miru počiva!

(Šolstvo na Štajarskem) koncem šolskega leta 1881. Na 745 javnih šolah, ktere so imele 1494 razredov in 44 paralelk, je podučevalo 366 nadučiteljev, 519 učiteljev, 273 podučiteljev, 105 začasnih učiteljev; 5 nadučiteljic, 48 učiteljic, 211 podučiteljic in 15 začasnih podučiteljic; vseh skupaj 1542. Od učiteljev je bilo 982, ki so imeli postavno popolnoma zadostljiva spričala, 202 jih je imelo samo spričevalo zrelosti, 78 pa nobenega spričevala. Med učiteljicami je bilo 183 popolnomo poterjenih, 95 jih je imelo zrelostno spričevalo, 2 pa nobenega spričevala. Verozakon je podučevalo 855 veroučiteljev, koje so cerkvene oblasti za to določile. V ženskih ročnih delih so podučevale učiteljice ali podučiteljice in pa posebno za ta poduk odločenih 269 učiteljic za ženska ročna dela, med kterimi je bilo 141 se spričevali, 127 pa drugače sposobnih. Francoščina kot prost predmet se je učila na treh meščanskih dekliških in na treh ljudskih šolah v Gradci. — Vspeh pri poduku je bil na 82 šolah prav dovoljen, na 511 dovoljen, na 132 manj dovoljen in na 20 nedovoljen. — Telovadba se je gojila na 633 šolah; 442 šol ima telovadišče in 237 tudi telovadno orodje. — Za poduk v kmetijstvu je bilo 298 šolskih vertov in še precej drevesnic. Na 397 šolah se je podučevalo v sadjereji, na 90 v bčelarstvu in na 21 v svilarstvu. — Učnih pripomočkov je imelo 261 šol dovoljno, 389 zadostno in 104 nezadostno. Šolskih knjižnic je bilo 649, ktere štejejo 48491 knjig.

(Učiteljšča na Štajarskem) leta 1881. Graško moško učiteljšče je imelo 222, žensko pa 129 obiskovalcev; v mariborskem jih je bilo 134. — Pri skušnjah je dobilo v Gradci na moškem učiteljšči 60, na ženskem 31, in v Mariboru 31 spričevalo zrelosti. K praktični skušnji se jih je oglasilo 10 za meščanske in 117 za ljudske šole. Od teh je skušnjo prestalo 6 za meščanske in 92 za ljudske šole.

(Stroški za ljudske šole) na Štajarskem leta 1881. Redne plače in drugi stroški 838976 gold. 73 kr.; starostne doklade 54659 gold. 54 $\frac{1}{2}$ kr.; plače za poduk čez postavno mrežo učnih ur 701 gold. 2 kr.; podpore 1140 gold.; za okrajne knjižnice 1805 gold. 33. kr.; za okrajne učiteljske konference 2871 gold. 75 kr.; za deželne učiteljske konference 1515 gold. 50. kr.; razni drugi stroški 1635 gold. 10 kr.; tedaj skupaj 947304 gold. 97 $\frac{1}{2}$ kr. —

Pokojnine se je plačalo iz štajarske učiteljske pokojninske zaloge učiteljem 44108 gold. 10 kr., vdovam 17533 gold. 53 kr. učiteljskim otrokom 4793 gold. 45 kr., za pogrebšine in druge stroške 956 gold. 25 kr.; skupaj 67481 gold. 33 kr.

(Na Goriškem je bilo l. 1881.) 198 ljudskih šol, ktere je obiskovalo 19624 otrok; za vsem pa je 32140 otrok med 6—14 l., ki imajo dolžnost šolo obiskovati. Mnogo jih obiskuje tudi privatne šole.

(Šola, glasilo goriških učiteljev,) ima v svojem 3. zvezku od 13. jan. t. l. sledeče spise: Zemljepisje, Kako se more v otrocih vzbujati veselje do šole?, O javnih knjižnicah, Vzgojevanska ali ljudsko - šolska društva, o razlaganji vsebine berilnih sestavkov, dopise in šolski ogled. Tedaj po vsem prav zanimiva tvarina, ki raslučuje, da se ž njo soznamimo.

(Učiteljski službi) v Muti in pri sv. Jerneji pri Muti ste razpisani ter se zahteva od prosilcev znanje slovenskega jezika.

(Nova šola) se je dovolila v Topolšici v šoštanjskem okraji; razširile pa so se šole v Vuherji v dvo-v Kamei pri Mariboru in pri sv. Urbani (ptujski okraj) pa v trirazredne ljudske šole.

Lavantinska škofija ima letos 24 dekanij, 188 župnij, 32 lokalij, med kterimi je ena brez dušnega pastirja, 196 kaplanij, od kterih je 58 brez kaplana, 6 kuracij, med temi 4 prazne; dušnih pastirjev je bilo 360; duhovnikov v drugih službah je bilo 26 posvetnih in 35 redovnih; v pokoji jih je 49. Vseh duhovnikov skupaj je 470, ljudi pa 463286; tedaj pride na enega dušnega pastirja 1286 ljudi.

(Okusne slike) za cerkve, šolo in dom nareja po nizki ceni, slikar in učitelj za risanje v Celji g. A. Fischer.

(Vrtec, časopis) s podobami za slovensko mladino ima v svojih prvih dveh listih sledečo vsebino: 1. list: V novo leto, (pesmica), Čuden ovratnik, otročja pripovedka, Mlad tatič, Na prosto, Prijatelju (pesmica), Dunav, Kes, Sinek očetu v novega leta dan (pesmica), Pogled v vroče dežele našega sveta, Divji kostanj in razne stvari. 2. list: Domovina (pesmica), Plemenito delo uboge sužnje, Strah je v sredi votel, a okoli kraja ga pa nič ni, Izkušnja, Nadvojvodinja Marija Valerija z lično podobo, Nauki za življenje, Blaznik v cerkvi, Cerkev Jezusovega Srca v Ljubljani s podobo, Zgodovinsko-mestopisni obrazci, Lov na gazele in razne stvari. — To je dosti lepega blaga, ktero ne zanimiva samo mladine, temveč tudi odrasčene, zato priporočujemo ta lični list mladini in vsem prijateljem mladine.

(Učiteljska služba) na Polji, pošta podčetertek, IV. plačilni razred je razpisana do 20. februarja t. l.

Zahvala. Vsem blagim dobrotnikom, ki so se vdeležili tombole 14. januarja t. l. v Rogatecu in tako pripomogli, da se je uboga šolska mladež obdarila z obleko, s pisalno in risalno pripravo, se v imenu obdarjencev pri-srčno zahvaljuje šolsko vodstvo v Rogatecu.

Zahvala. Prečestiti gospod Ježef Walter, pl. Eckwehr, je podaril

tukajšnji šoli prav lep globus, za kar mu podpisano šolsko vodstvo v svojem in v imenu kr. šolskega sveta najsrčnejšo zahvalo izrekuje. Šolsko vodstvo v Št. Jurji pri Rogatecu 26. januarja 1882. Klanjšček.

Spremembe pri učiteljstvu.

Na Štajarskem: G. France Šorn je postal nadučitelj v Št. Jurji pod Tabrom, gpdč. Katarina Prešern učiteljica v Ljutomeru in g. Franjo Zagoričnik pa učitelj pri sv. Janžu na Peči. Vmrta sta gg. Janez Miklavc, nadučitelj na deški šoli v Celji in Anton Čeh, nadučitelj na ljudski šoli pri sv. Magdaleni v Mariboru. — Na Kranjskem: Gospodič. Marija Golč, izprašana učit. kand. pride za 4. učiteljico v Kerško; začasni učiteljici v Ribnici gospodični Klotilda Golf in Ana Kaiser ste v njunih službah poterjeni. Gpdč. Neža Dol, učiteljica v Čateži, se je službi odpovedala, na njeno mesto pa pride gpdč. Hermine Smole. G. Josip Petrič je postal pomožni učitelj v Starem tergu poleg Loža in g. Lovre Weber na Vojskem.

Listnica.

G. F. M. v O. Lepa hvala! prav povoljno. Le še dalje tako! G. A. K. v P. Naznajte, kateri listi Vam so se zgubili; takoj Vam jih dopošljemo. G. S. M. na Vr. Tudi nam bi tako ljubše bilo. Če bo le mogoče, se zgodi. G. M. St. v P. Prosimo lepo! G. J. M. pri sv. T. Hvala za poslano. Prilično pride na versto. Pošljite še večkrat kaj iz Vaše dobre zbirke. G. F. P. v P. More kaka pomota biti.

Razpis učiteljskih služeb.

Podučiteljske službe: pri sv. Jurji ob južn. žel., III. služn. razr. in v Žrečah, pošta Konjice, IV. razr.; potem učiteljska služba v Žavci, III. razr.; pri vseh treh mestih tudi stanovanje prosto.

Prošnje se vložijo v 4 tednih pri dotičnem krajnem šolskem svetu.

Prosilci morajo biti slovenskega jezika popolno zmožni.

Celje, 18. prosinca 1882.

Okr. namestnijski svetovalec:

Haas, l. r.

POPOTNIKOV

prvi in drugi tečaj se še dobiva vsak po 2 gold. 10 kr. pri založniku v Celji.

Založnik in urednik Mih. Žolgar, tiskar Jan. Rakuš v Celji.